

#ZeroWasteCities

TÜBINGENI TÖRTÉNET

A németországi Tübingen városa úttörő lépéseket tett: városi szintű adót vezet be az egyszer használatos műanyag tárgyakra, ez a lépés részét képezi az újrahasználatot széles körben ösztönző stratégiának.

Az adó mind az egyszer használatos evőeszközökre (20 cent), mind az egyszer használatos tányérokra, poharakra, palackokra (50 cent) vonatkozik. A város ezt az intézkedést azzal egészítette ki, hogy támogatja a vállalkozások átállását az újrahasználható alternatívákra mosogatógépek vásárlásának támogatásával, valamint közvetlenül összekapcsolja a vállalkozásokat olyan cégekkel, amelyek már rendelkeznek berendezésekkel és infrastruktúrával az újrahasználható csomagoláshoz.

Míg az adó jogszerűségét most vizsgálják a német jogrendszeren belül, Tübingen története mégis rávilágít arra, hogy a városok bátor és fontos lépéseket tehetnek az egyszer használatos tárgyak utcáikon tapasztalható áradata ellen.

Kontextus

Tübingen Németország délnyugati részén, Baden-Württemberg tartomány központi részén helyezkedik el. Lakossága átlagosan 90 000 fő, amelynek egyharmada a város egyetemének hallgatója.

A város lakossága fiatal és állandóan változó, és ez azt jelenti, hogy a helyi politikusok a diákok szavazatainak támogatását a diákok értékrendjéhez igazodó, környezet-barát irányelvek bevezetésével igyekeznek biztosítani.

Jogi helyzet

2022 márciusában a baden-württembergi regionális bíróság úgy döntött, hogy a város műanyag csomagolóanyagokra kivetett adója érvénytelen, miután a helyi McDonald's franchise tulajdonosa bírósági keresetet nyújtott be a város ellen. A bíróság az ítélet indoklásában kifejtette, hogy ez a fajta helyi adó, amelyet Tübingen városa vet ki, sérti a szövetségi kormánynak a nemzeti csomagolási törvényben meghatározott hatáskörét.

A tübingeni önkormányzat 2022. április 28-i önkormányzati ülésén úgy döntött, hogy a város nem kívánja elfogadni a bíróságnak a csomagolási adóval kapcsolatos ítéletét, és fellebbez ellene. Valójában nem Tübingen az első német város, amely megpróbál városi szintű adót bevezetni a hulladékká váló egyszer használatos tárgyakra.

Az első egy Kassel nevű város volt Németország közepén, amely eredetileg a kilencvenes években vezette be a csomagolási adót. Javaslatuk szerint minden konzervdoboz vagy palack után 26 centet, a tányérok után 32 centet, minden műanyag villa vagy kés után pedig körülbelül hat centet kellett volna fizetni, ami évente körülbelül 645 000 euro többletbevételt jelenthetett volna a város költségvetésében.

Az adót a helyi McDonald's által indított per miatt ítélték törvénytelennek, ugyanez a cég indította a Tübingen elleni peres eljárást 2022-ben.

Azzal érvelnek, hogy a Németországban már létező, kettős EPR-rendszer (kiterjesztett gyártói felelősség) miatt a vállalatok már most is megfizetik méltányos részüket az általuk forgalomba hozott termékekért.

A tartományi bíróság határozatában hivatkozott a német szövetségi alkotmánybíróság 1998-as ítéletére is, amely szerint Kassel városának az eldobható csomagolóanyagokra kivetett csomagolási adója sértette az akkor hatályos szövetségi hulladéktörvényt.

A korábbi német hulladéktörvények kimondták, hogy a hulladékgazdálkodási jogszabályokat

mindig a szövetségi, a regionális és a helyi kormányzati szintek együttműködésével kell végrehajtani.

Egyetlen törvény sem mondja ki kifejezetten, hogy a városoknak nincs joga helyi adókat bevezetni az egyszer használatos termékekre, csak azt, hogy a különböző szinteknek együtt kell működniük egymást támogatva. A jelenlegi német hulladéktörvény, az EU 2008-as hulladékokról szóló keretirányelvének átültetéséért felelős jogszabály azonban úgy tűnik, hogy eltörli ezt a követelményt, amely Tübingen jogi érvelésének gerincét képezte a helyi adó mellett.

1. kép: Helyi házak a csatorna partján Tübingenben, a népszerű turista- és diákvárosban.

Háttér

Az adó eredeti ötlete a jelenlegi városi tanácstól származik, amely a város folyamatos szemét- és hulladékproblémáját akarta kezelni. Kiszámolták például, hogy a város évente átlagosan 700.000 eurót költ a közterületeken található hulladék eltakarítására és ártalmatlanítására. A városi tanács megbízta a városvezetést, hogy készítsen megvalósíthatósági tanulmányt a város által elfogadható, a hulladékprobléma kezelését segítő lehetőségek feltárására, beleértve az egyszer használatos tárgyakra kivetett adót is. A kutatást 2018-ban és 2019-ben végezték el azzal kapcsolatban, hogy hogyan és mikor lehetne bevezetni egy ilyen csomagolási adót a város egész területén. A városi tanácsban 2020 januárjában született meg az a döntés, amely hivatalosan is jóváhagyta az adót, miután a többség megszavazta az irányelvet.

Az adó bevezetésének fő motivációja a közterületeken keletkező és otthagyt, tartósan nagy mennyiségű utcai szemét volt, amelynek nagy része egyszer használatos élelmiszer- és italcsomagolásokból származott városszerte. Tübingenbe minden évben érkeznek turisták, főként nyáron.

Mivel azonban ez a mennyiség nem jelentős, a városi tanács számára egyértelmű volt, hogy a helyi polgárok azok, akik ezt a hulladékot leginkább termelik, ezért gyorsan lehetett érdemi lépéseket tenni a probléma megoldására.

Mint fentebb említettük, a város becslése szerint évente mintegy 700.000 euróba kerül a közterületeken (utcákon, parkokban stb.) felgyülemlett hulladék összegyűjtése és ártalmatlanítása. E költségek 90%-a személyi költség (humán erőforrás) volt, ami jól mutatja, hogy mennyi időt és erőforrást igényelt a város utcáinak folyamatos tisztán tartása. A városi tisztviselők által végzett elemzés szerint a közterületi kukákba gyűjtött hulladék 70%-a egyszer használatos csomagolás volt, ami rávilágított arra, hogy szükség van olyan intézkedésekre, amelyekkel eleve megelőzhető az ilyen hulladékok keletkezése.

Az adó

A tübingeni adó innovatív és úttörő jellegű egy város számára, mivel a hulladékkezelés megelőzésére összpontosít, nem pedig egyszerűen a hatékonyabb újrahasznosításra vagy takarításra.

Az adó kötelezően 50 cent (0,5 euró) összeget vet ki minden egyszer használatos étel- és italcsomagolásra, valamint 20 centet az egyszer használatos evőeszközökre. Az étkezésenként kivethető adót 1,50 euróban maximalizálták. Az adó költségét az egyes tételek fogyasztására vetítik ki.

Ez azt jelenti, hogy a vállalkozásoknak minden egyes egyszer használatos csomagolóeszköz vagy evőeszköz után az eladás után további költséget kell fizetniük.

Az egyes vállalkozásoknak kell eldönteniük, hogy maguk fizetik-e meg ezeket a többletköltségeket, vagy áthárítják a fogyasztókra, például úgy, hogy 10 centes díjat számítanak fel az elviteles ételek árára, ha műanyag evőeszközre van szükség.

Így az újrahasználatos csomagolás használata az olcsóbb, ahelyett, hogy továbbra is az egyszer használatos csomagolást ösztönöznék, amelynek ártalmatlanítási költségeit a lakosság fizeti az ilyen hulladék előállításáért felelős vállalkozások helyett.

Az adót csak az azonnal elfogyasztott élelmiszerekre és italokra vetik ki. Ez tehát csak a meleg ételekre (pl. sült krumpli) és italokra (pl. kávé), valamint a fagyaltos talakra/kelyhekre vonatkozik. Természetesen, ha a vállalkozás ezt az ételt vagy italt nem egyszer használatos, hanem újrahasználatos csomagolásban értékesíti, akkor nem kell külön díjat fizetni. Ez egy fontos ösztönző, amelyet más városoknak is követniük kellene. **A vállalkozások számára alternatívákat és megoldásokat kell kínálni, és nem szabad más lehetőségek nélkül a különdíj megfizetésére kényszeríteni őket.**

2. kép: A kávésbögrék esetében használt betétdíjas rendszer Tübingenben.

Hatás

A város két okból sem tudja pontosan megjósolni, hogy mennyi bevétele lesz az adóból, amíg azt be nem vezetik. Először is azért, mert csak 2022 januárjában lépett hatályba, tehát még a bevezetés korai szakaszában van. Másodszor, mivel az egyszer használatos csomagolások használatára kivetett adóról van szó, a teljes befolyt bevételt feltérképező végső adólapot a következő év január végén (2023) töltik ki. Ezért a város 2022-ben befolyt bevételei csak 2023 elején válnak ismertté. Bármilyen bevétel is keletkezik, az egész visszakerülne a központi városvezetés költségvetésébe, természetesen, ha az adó törvényes marad. Ha a felsőbb bíróságok úgy döntenének, hogy az adó jogszerűtlen, a bevételek visszakerülnének az egyes vállalkozásokhoz, és rajtuk múlna, hogy mit kezdenek vele – például visszaadják a nyugtát megőrző vásárlóknak, kedvezményeket kínálnak, vagy egyéni nyereségként megtartják.

A hulladékkeletkezés megelőzése tekintetében továbbra is kevés adat áll rendelkezésre a hatásról. **A város tisztviselői azonban úgy nyilatkoztak, hogy csak 2022 januárjában a nyilvános hulladékgyűjtők elemzéséből származó adatok körülbelül 15%-os csökkenést mutattak.** A médiatudósítások szerint a lakosság is észrevette, hogy láthatóan kevesebb a szemét és gyakrabban találkozunk újrahasználatos csomagolással. Ez egyértelműen mutatja, hogy az ilyen kezdeményezéseknek milyen hatása lehet. Ha már egy hónap alatt ilyen hatás érezhető, akkor az eredmények tartósan jelentősek lehetnek a polgárok által a közterületeken termelt hulladék teljes mennyiségére nézve, ami drasztikusan csökkenti a műanyag hulladék környezetre gyakorolt negatív hatásait, miközben a város jelentős pénzüsségeket takaríthat meg.

Az időrend és a folyamat

Miután a városi tanács 2018 decemberében jóváhagyta a szabályozási javaslatot, a város megkezdte a helyi vállalkozások és a polgárok felkészítését az adóra egy előzetes tájékoztató kampány keretében, amely hivatalosan 2019 szeptemberében kezdődött.

Ekkor a városi tisztviselők meghívták az összes olyan helyi vállalkozást, amelyet érintene az adó (mintegy 400-at azonosítottak, akikre ez vonatkozna) egy nyílt rendezvényre, ahol bemutatták a javaslatot, annak működését és a helyi közösség számára jelentkező előnyöket.

Fontos, hogy a rendezvényen a vállalkozásoknak lehetőségük nyílt arra, hogy visszajelzést adjanak a tervekkel kapcsolatban, így a város jobban megértette, hogy milyen környezetben működnek. A helyi vállalkozások visszajelzései kezdetben nem voltak túl pozitívak, elsősorban amiatt aggódtak, hogy az általuk viselendő költségek emelkedése miatt kevesebb embernek tudnának munkát biztosítani.

2019 novemberében a város egy második, jelentős eseményt szervezett, amelyre meghívta a főbb visszaváltó (újrahasználati) modelleket működtető vállalatokat, hogy találkozzanak az új adó által érintett helyi vállalkozásokkal. Ezek között olyan cégek voltak, mint a ReBowl és ReCup, a reCIRCLE és a Vytal. Ezeket a cégeket meghívták Tübingenbe, hogy bemutassák termékeiket és modelljeiket a helyi vállalkozásoknak, valamint lehetőséget kaptak a kapcsolatépítésre és a megbeszélések elmélyítésére. Így, hogy a helyi vállalkozások közvetlenül találkozhattak a cégek képviselőivel, sokkal jobban megérthették a létező alternatívákat, hogy melyik rendszert részesíthetik előnyben, és hogy ez milyen potenciális lehetőségeket jelenthet saját vállalkozásuk számára. Ez hozzájárult ahhoz, hogy hozzáállásuk a javasolt adó elfogadása felé billent.

Az adónak eredetileg 2021 januárjától kellett volna hatályba lépnie, de a koronavírus világjárvány és az ebből következő nehézségek miatt, amelyek sok vállalkozást sújtottak, az új adónem bevezetéséről szóló döntést elhalasztották, így az adó csak 2022. január 1-jén lépett hatályba. Éppen ezért 2021 júliusában a város hasonló tájékoztató rendezvényt szervezett a helyi vállalkozások számára, ahol találkozhattak az újrahasználató

csomagolóeszközöket kínáló cégekkel. A rendezvényt ezúttal személyesen tartották, ami újabb lehetőséget biztosított a helyi vállalkozások számára, hogy megismerjék a már létező újrahasználati modelleket, és segített a helyi vállalkozásoknak eldönteni, hogy a már létező újrahasználató alternatívák valamelyikét választják-e, vagy saját rendszerben dolgoznak. A város 2022 májusában is tartott egy hasonló rendezvényt, amely során újrahasználató pizzásdobozokat forgalmazó cégeket hívtak a városba, hogy találkozhassanak a helyi vállalkozókkal.

A jelenlegi rendszerben az adó bevezetése óta a helyi vállalkozások felelőssége a vásárlóktól visszakapott újrahasználató edények tisztítása.

A város fontolóra vette egy központosított tisztítási rendszer létrehozását az összes újrahasználatos csomagolás számára, de akkor úgy döntött, hogy ez túl drága és időigényes lenne a nulláról indulva, a közös tisztítási és logisztikai infrastruktúra kialakítása szempontjából, külső pénzügyi támogatás nélkül.

Ma azonban a legtöbb városban az a helyzet, hogy ez a fajta infrastruktúra már létezik a helyi vállalkozások révén, ami csökkenti egy esetleges központosított tisztítási rendszer költségeit, amely rendszer általában a legjobb eredményeket és a méretnövelés lehetőségét biztosítja.

Támogatási program

A Tübingen által végzett lenyűgöző és fontos munka nem korlátozódik csupán az egyszer használatos csomagolásokra kivetett adó bevezetésére. Annak érdekében, hogy biztosítsa az adó hatását, és valóban meghonosítsa a városban az újrahasználat kultúráját, a város egy támogatási programot vezetett be, hogy segítse a helyi vállalkozások átállását az újrahasználatos csomagolási alternatívákra.

A város által a helyi adót kísérő támogatási program célja az volt, hogy a vállalkozásoknak pénzügyi támogatást nyújtson vagy a meglévő begyűjtő rendszerek valamelyikére való áttéréshez, vagy saját újrahasználatos csomagolás létrehozásához, valamint a saját tisztítási infrastruktúra kiépítésének költségeinek támogatásához. A támogatási program a következő előnyöket kínálta a helyi vállalkozásoknak:

- A város a költségek 100%-át (de legfeljebb 500 EUR) fizetné ki az olyan helyi vállalkozásnak, amely a korábban említett magáncégek által üzemeltetett újrahasználatos csomagolási rendszerek egyikét használná;
- A város a költségek legfeljebb 50%-át (maximum 500 EUR) fizetné a helyi vállalkozásnak, ha úgy dönt, hogy saját újrahasználatos csomagolást készít a poharak és tálak számára;
- A város a költségek legfeljebb 50%-át (maximum 1000 EUR) fizetné a helyi vállalkozásnak, ha mosogatógépet kívánna felszerelni a vásárlóktól visszakapott újrahasználatos poharak és tálak tisztítására.

A támogatási program létrehozása során a város igényfelmérést végzett a vállalkozásokkal, hogy jobban megértsék, hogyan segíthetnék a támogatások a legjobban az újrahasználható alternatívákra való áttérést. A felmérésből származó visszajelzések rámutattak arra, hogy az újrahasználati rendszerek városon belüli bevezetésének kérdése továbbra is összetett, mivel sem nemzeti, sem európai szinten nem létezik harmonizált keretrendszer.

Egyes vállalkozások a készpénzletét alapú visszavételt, míg mások a digitális alkalmazások használatát részesítették előnyben a csomagolás felhasználásának és visszavételének megszervezésére.

Egyes vállalkozások nagyobb összegű betétdíjat kívántak bevezetni, míg mások alacsonyan kívánták azt tartani. Az ilyen típusú csomagolások kialakításakor felhasználható anyagok sokfélesége kapcsán szintén többféle vélemény ütközött, néhány vállalkozás ellenezte a polipropilén használatát, mivel az könnyebben karcolódik, mint más műanyagok – ami nem ideális a világ egy olyan részén, ahol népszerű a húsalapú étrend, és ezért a kés használata a vágáshoz mindennapos.

Az első évben az érintett helyi vállalkozások több mint negyede (400-ból 108) nyújtott be kérelmet és kapott valamilyen támogatást a várostól. A vállalkozások visszajelzései általában véve pozitívak voltak. A Recup/Rebowl és a reCIRCLE begyűjtő rendszereket használók számára a normális üzletmenet folytatódik. Városszerte mostanra egyes vállalkozások kizárólag újrahasználható csomagolást kínálnak, míg mások továbbra is kínálnak mind egyszer használatos, mind újrahasználható lehetőségeket. Nem meglepő, hogy azok a vállalkozások, amelyek aktívan kommunikáltak az újrahasználati alternatívákról, vagy teljesen átálltak az újrahasználatra, jobb eredményeket értek el, mint amelyek újrahasználható és egyszer használatos csomagolást is kínálnak. Egy vállalkozás számára egyértelmű, hogy ha ki akarja használni a rendelkezésre álló valódi előnyöket, akkor teljes mértékben el kell köteleznie magát az újrahasználatra való áttérés mellett.

A város támogatási programja 2023-ban megszűnik, mivel a nemzeti kormány átülteti az EU egyszer használatos műanyagról szóló irányelvét. Ez az új törvény kötelezi a német vállalkozásokat, hogy újrahasználatos csomagolást kínáljanak, ha üzletük 80 m²-nél nagyobb és több mint 5 főt foglalkoztatnak. Ha egy üzlet nem éri el ezt a kritériumot, akkor legalább azt lehetővé kell tennie, hogy a vásárlók magukkal hozzák a saját újrahasználatos tárolóedényeiket, amelyekbe ételt és/vagy italt tölthetnek.

3. kép: Az egész városban zajlik a figyelemfelkeltő kampány. Magyarul: „Egyutas helyett többutas. Nálunk is működik!”

4. kép: Az újrahasználatos csomagolások beépülnek a helyi éttermek és kávézók meglévő üzleti modelljeibe és működésébe.

A közbeszerzésbe ágyazott újrahasználat a városban

Minden vállalkozásnak, amely nyilvános koncertet, rendezvényt, színházat, művészeti installációt szeretne szervezni, vagy bármit közterületen kiállítani, engedélyt kell kérnie a várostól.

Az engedélyben szerepel az a követelmény, hogy ezeken a rendezvényeken/eseményeken újrahasználható csomagolást kell használni az ételek, italok és evőeszközök esetében.

Ugyanez vonatkozik azokra a vállalkozásokra is, amelyek részt vesznek Tübingen népszerű karácsonyi vásárán, egy kétnapos, étel- és italfogyasztási lehetőségekkel teli rendezvényen. Ezekre az eseményekre a helyi vállalkozások ismét igénybe vehetik a városban már rendelkezésre álló gyűjtőrendszerek egyikét (pl. Rebowl, reCIRCLE vagy Vytal), vagy saját újrahasználható csomagolásaikat.

A karácsonyi vásár idején a város biztosít egy központi tisztítóállomást a poharak, tálak és evőeszközök számára. Ez az ilyen rendezvények idején közvetlenül a városháza előtt van elhelyezve, így a lehető legjobban látható, ugyanakkor a vállalkozások számára nagyon kényelmes a használt edények visszavitele.

A vállalkozások ide hozhatják a használt tálakat/poharakat, és a városházán vehetik át a tisztákat, míg a városháza megszervezi a termékek tisztítását, és a tiszta csomagolóeszközöket ugyanoda viszi vissza.

Javaslatok más városok számára

Az adó bevezetésével kapcsolatos jogbizonytalanság ellenére számos fontos tanulság és ajánlás van, amelyeket Tübingen tapasztalataiból más városok számára is átvehetünk. Amikor a hulladékmegelőzéséről van szó, az önkormányzatok számára néha nem egyértelmű, hogy melyek a legjobb irányelvek, és hol kell kezdeni. Tübingen esete azonban ragyogó ötletekkel szolgál az önkormányzatok számára, amelyeket követni lehet az újrahasználati kultúra helyi meghonosítása érdekében.

1

Egy ilyen kezdeményezés bevezetésének egyik legfontosabb ajánlása, hogy **politikai támogatást kell szerezni a politikai spektrum minden oldaláról** annak érdekében, hogy a kezdeményezést a politikai többség támogassa, különben valószínűleg nem lesz sikeres. A hulladékmegelőzésnek számos előnye van, a nyilvánvaló környezetvédelmi előnyöktől kezdve a helyi vállalkozások és a gazdaság számára jelentkező előnyökig, amelyeket a folyamat részeként ki kell emelni, hogy a kezdeményezés mellett politikai együttműködést lehessen létrehozni. Tübingen esetében a legnagyobb pártok (Zöldek, SPD és Die Fraktion), amelyek a városi tanácsban többségben voltak, sikeresen építették ki a politikai támogatást, és továbbvitték a folyamatot az adó bevezetése érdekében.

2

A tübingeni példa jól mutatja annak fontosságát, hogy **bármilyen újrahászálási rendszer bevezetése előtt előzetes kutatásokat kell végezni**. Tübingen esetében ez a kutatás nyilvánvalóan magában foglalta azt is, hogy egy ilyen adó megfelel-e a nemzeti törvényeknek és rendeleteknek – bár a város más következtetésre jutott, mint a regionális bíróság. A helyben keletkező hulladék összetételére és mennyiségére vonatkozóan is előzetes kutatásokat kell végezni. Tübingen esetében egyértelmű volt, hogy a közterületeken, ahol a "to-go" (fogyasztás elvitelre) kultúra a legelterjedtebb, intézkedésekre van szükség. Az adót kivetni szándékozó döntéshozatali folyamathoz elengedhetetlenül fontos volt, hogy ezek az adatok rendelkezésre álljanak. A kutatásnak és az előkészítésnek azt is meg kell vizsgálnia, hogy egy ilyen intézkedés milyen hatással lenne a helyi vállalkozásokra. A városoknak kommunikálniuk kell a vállalkozásokkal, és együtt kell működniük velük, hogy megtudják, milyen gazdasági előnyökkel járna számukra az újrahászálási rendszerre való áttérés. Tübingenben például gyakran előfordult, hogy a több újrahászálható csomagolás a vállalkozásoknak a szokásos üzletmenethez képest pénzmegtakarítást jelentett, mivel havonta kevesebb ártalmatlanítási költséget kellett fizetniük.

3

A tübingeni tanulságok azt mutatják, hogy ahhoz, hogy egy város újrahászálási politikája hatékony és eredményes legyen, a kutatásokat és az előkészületeket korán el kell kezdeni. **A városoknak már a kezdetektől fogva érdemben be kell vonniuk a helyi vállalkozásokat**, ismertetve az újrahászálási rendszer feltételeit, az abból származó előnyöket, és – ami a legfontosabb – bemutatva a számukra elérhető újrahászálási alternatívákat. Tübingen városa számos lehetőséget teremtett arra, hogy a helyi vállalkozásokkal találkozzanak és megvitassák adójukat, aminek eredményeképpen a vállalkozások jobban felkészültek, a város pedig tájékozottabb volt abban, hogyan igazítsa adó- és támogatási programját a helyi viszonyokhoz.

4

Rendkívül fontos, hogy életképes alternatívákat kínáljunk az újrahasználatra való áttérés által érintett helyi vállalkozásoknak, nem hatékony és nem tisztességes csak úgy bevezetni egy új szabályozást, hogy nem áll rendelkezésre elegendő lehetőség az átállás segítésére. Tübingenben természetesen nem vetettek ki adót az újrahasználható csomagolási lehetőségekre. Továbbá aktívan kapcsolatba hozták a helyi vállalkozásokat a már meglévő, újrahasználati infrastruktúrával rendelkező vállalatokkal, hogy jobban megértsék, hogyan működik a rendszer, és milyen előnyökkel járna számukra. A város ezután pénzügyi támogatásokat ajánlott fel, hogy segítsen finanszírozni a helyi vállalatok újrahasználati üzleti modellekre való átállását. Annak érdekében, hogy életképes alternatívákat kínáljanak, a városoknak erős partnerségeket és kapcsolatokat kell kialakítaniuk a meglévő közös készletezési rendszerekkel foglalkozó vállalatokkal/újrahasználatra specializálódott vállalkozásokkal. Ez segít a helyi hatóságoknak jobban megérteni az egyes vállalatok modelljét és követelményeit, így a város jobban tudja, hogy melyik újrahasználati rendszert érdemes bevezetni a közösségben. A harmonizált szabványok és kritériumok szintén segítenek felgyorsítani az átállást, mivel biztosítják az egyértelműséget és az előírások betartását az újrahasználati rendszerben részt vevő valamennyi szereplő számára.

5

Végül pedig fontos, hogy a városok megfelelően és érdemben fektessenek be a hulladék megelőzésére irányuló szabályozásba, ha sikeresek akarnak lenni. Ezt nem lehet könnyelműen vagy megfelelő erőforrások nélkül csinálni, sem az emberi kapacitás, sem a pénzügyi támogatás tekintetében. A háttérben folyamatos munkára és kapcsolatépítésre van szükség ahhoz, hogy bármilyen szabályozás hatékony legyen. Tübingenben egy teljes munkaidős alkalmazott munkaidejének legalább 50%-át vette igénybe 3 éven keresztül a vállalkozásokkal való kapcsolattartás és az új rendszerre való áttérésük támogatása.

Következtetés

A cikk írásakor (2022 májusában) Tübingenben az egyszer használatos csomagolásokra kivetett helyi adó még mindig a bíróság előtt van, és egy ilyen szabályozás jogszerűsége Németországon belül még nem egyértelmű. Ha a német bíróságok mégis úgy döntenek, hogy az adó érvénytelen, akkor a döntés nem az adó céljaival vagy elveivel, hanem inkább a németországi körülményekkel lesz összefüggésben. Ez azt jelenti, hogy más európai városok is jogszerűen alkalmazhatnak hasonló irányelvet. Ezért döntöttünk úgy, hogy megosztjuk Tübingen történetét, mivel ez továbbra is egy rendkívül fontos és szimbolikus történet, amely más városokat is arra ösztönözhet, hogy kövessék a példáját. Tübingen története megmutatja, hogy egy város képes olyan értelmes szabályozási lépéseket tenni, amelyekkel megelőzhető, hogy egyáltalán hulladék keletkezzen.

A helyi vállalkozásoknak nyújtott megfelelő támogatással a városok újrahasználati rendszereket vezethetnek be a hulladékgyűjtőkben ma leggyakrabban előforduló egyszer használatos tárgyra, amelyek bizonyítottan jelentősen csökkentik a keletkező hulladék mennyiségét.

Tübingen története jól példázza, hogy egy város hogyan dönthet úgy, hogy ambiciózusan vezető szerepet vállal, és nem várja meg az európai vagy nemzeti jogszabályokat, hanem saját maga veszi kézbe a ma folyamatosan forgalomba kerülő egyszer használatos tárgyak fenntarthatatlan mennyiségének kezelését, és ennek negatív, katasztrofális és káros következményeit a környezetünkre és társadalmainkra nézve.

SZERZŐ:

Jack McQuibban

Zero Waste Cities Programme Coordinator, Zero Waste Europe
jack@zerowasteurope.eu

RECENZENS:

Tobias Staufenberg

Office for Environmental and Climate Protection, City of Tübingen

Joan-Marc Simon

Executive Director, Zero Waste Europe

Nathan Dufour

Consumption & Production Coordinator, Zero Waste Europe

SZERKESZTŐ:

Nanna Bille Cornelsen

Communications Assistant, Zero Waste Europe

FORDÍTOTTA:

Humusz Szövetség

További információ: zerowastecities.eu

Képek: Tobias Staufenberg

A Zero Waste Europe egy közösségeket, helyi vezetőket, vállalatokat, szakértőket és aktivistákat tömörítő európai hálózat, amely célul tűzte ki, hogy kiiktatja a hulladékot társadalmunkból. Arra bízgatjuk a közösségeket, hogy gondolják újra az erőforrásokkal való kapcsolatukat, alakítsanak ki tudatosabb életmódot és fenntarthatóbb fogyasztási mintákat, és gondolkodjanak körforgásokban.

A Zero Waste Europe hálával fogadta az Európai Unió anyagi támogatását. Az útmutató tartalmáért a Zero Waste Europe-ot kizárólagos felelősség terheli. A tartalom nem feltétlenül tükrözi a fent nevezett támogató véleményét. A támogató nem tehető felelőssé az itt fellelhető információk esetleges felhasználásáért.

